

**MONIKKOPERHEVALMENNUKSEN
KEHITTÄMISPÄIVÄ 24.9.2010
Helsinki**

**SUOMEN
MONIKKOPERHEET RY**

HYVÄ ALKU

MONIKKOVANHEMMUUTEEN

-HANKE SUOMALAISTEN MONIKKOPERHEIDEN HYVINVOINTIA TUTKIMASSA JA TUKEMASSA

Monikkoperhevalmennuksen kehittämispäivä 24.9.2010

**SUOMEN
MONIKKOPERHEET RY**
Aune Karhumäki
projektipäällikkö
HYVÄ ALKU -hanke 2009-2011

Monikkoperhe lukuina

- Valtaosa monikkoraskauksista on spontaaneja
- Melkein puolet äideistä saa monikkolapset esikoisinaan
- Kaksoset syntyvät rv:lla 37-38, kolmoset rv:lla 33
- Vaikka kaksoset pyritään synnyttämään alateitse puolet päätyy sektioon, kolmoset syntyvät sektioilla
- Puolet lapsista päätyy aluksi tehohoitoon (Ahlgren 2007.)
- Monikkolasten osuus kaikista syntyneistä lapsista on noin kolme prosenttia (Gissler & Vuori 2008)
- Monikkoperheisiin hankitaan keskimäärin 1,1 lasta enemmän kuin muihin perheisiin. Monikot jossain vaiheessa synnyttäneen naisen lapsiluku on 3,36. (Ruokolainen 2010.)

Arjen haasteet monikkoperheissä

Tieto monikkoraskaudesta voi olla lasta odottavalle perheelle joko onnellinen uutinen tai syvä järkytys.

Monikkoraskaus on aina odottamaton, elämän eteen tuoma yllätys.

“Molempia vanhempia tarvitaan”

“Vanhempien kahdenkeskeistä aikaa on vähemmän”

“Uupumus- ja väsymys saattavat tulla yllätyksenä tuoreille vanhemmille”

Monikkovanhemmaksi Tuplaonni? Ambivalenssi?

***”Minusta tulee useamman lapsen vanhempi
yhdellä kertaa”***

***”Kuinka selviän useamman lapsen
hoitamisesta?”***

Huoli raskaudesta ja vauvoista stressaa ja ahdistaa. Merkittävän ennenaikaisuuden uhka on läsnä monikkojen odotuksessa. Vanhemmilla on vähemmän aikaa valmistautua tulevaan vanhemmuuteen ja vauvojen syntymään. Vanhemmat eivät aina uskalla kiintyä ja lähteä rakentamaan suhdetta tuleviin vauvoihin.

(Lähde: Riikka Korja 2010)

Hyvä Alku monikkovanhemmuuteen -hanke 2009-2011

- Suomen Monikkoperheet ry:n toimeenpanema 3-vuotinen tutkimus- ja kehittämishanke
 - RAY:n ja Alli Paasikiven Säätiön tuella
- Yhteistyössä :** Jyväskylän yliopiston perhetutkimuskeskus, THL, Kela, Tilastokeskus, Kuluttajatutkimuslaitos, Väestörekisterikeskus, sairaanhoitopiirit, alueelliset monikkoperheyhdistykset

HYVÄ ALKU-hanke

Kaksivaiheinen tutkimus- ja kehittämishanke:

A-osassa (v. 2009)

- Kerätään tietoa suomalaisten monikkoperheiden psykososiaalisesta hyvinvoinnista ja taloudellisesta selviytymisestä.
- Kerättyä tietoa käytetään monikkoperheiden hyvinvointiriskejä ennaltaehkäisevään työhön ja vuoden 2010 aikana THL:ssa uudistettavaa *Meille tulee vauvat* (ent. Tuplaonni) -kirjasta varten.

B-osassa (v. 2010-2011)

- Mallina on vuosien 2000–2005 *Monikkoperhevalmennusprojektissa* kehitetty perhevalmennusmalli, joka toimii Oulussa jo sairaanhoitopiirivetoisena valmennuksena.
- Selvitetään mitkä ovat edellytykset sille, että monikkoperhevalmennustoiminta voisi levitä sairaanhoitopiirivetoiseksi toiminnaksi myös muualle Suomeen.

Monikkoperheen vanhemmille suunnattu kyselytutkimus, lähtökohtia

Monikkoperheeseen kohdistuu niin fyysisiä, psyykkisiä, taloudellisia kuin sosiaalisiakin paineita (Sipponen 2002)

- Lapsiperheiden suhteellinen köyhyys on lisääntynyt (Moisio 2008) erityisesti pikkulapsiperheissä, yh-talouksissa ja monilapsisessa perheessä (Salmi, Sauli & Lammi-Taskula 2009, 85) – monikkoperheessä hankinnat ovat kertaantuvia ja ajoittuvat lyhyelle ajalle
- Masentuneisuusriski on monikkolasten äideillä 5-kertainen
- Kansainvälisten tutkimusten mukaan monikkolapsilla on kohonnut riski tulla vanhempiansa pahoinpitelemiksi
- Kunnallisia lapsiperheiden peruspalveluja leikattu edellisen taantumana aikana, leikataan jälleen (Iivonen 2009) – monikkoperheissä tuentarve korostuu vauva-vaiheessa → esurssien leikkaukset NLA:ssa, päivähoidossa

Monikkoperheiden hyvinvointi ja sen tukeminen, YK:n lasten oikeuksien näkökulma

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntöönpanoa valvovan lapsen oikeuksien Komitea toteaa:

Suomessa tulisi arvioida ja analysoida kuntien lapsiin kohdistamat voimavarat, ja tarvittaessa ryhtyä tehokkaisiin toimenpiteisiin, joiden avulla kaikille lapsille taataan tasa-arvoinen pääsy palveluihin ja palvelujen saatavuus heidän asuinkunnastaan riippumatta.

(Lähde: Komitean suosituksia Suomelle (2005), Esa Iivosen mukaan 2009)

Lapsiperhepalvelujen saatavuus ja hakeminen monikkoperheen vanhempien kokemana

*”Monikkovanhemmat kokevat jääneensä ilman tarvitsemaansa apua selvästi muita lapsiperheitä useammin lähes **kaikista sosiaalipalveluista**, lukuun ottamatta seurakuntaa.”* (Johanna Hyväluoma 2010)

*”Useimmin tukea **neuvolasta** oli tarvittu erityisesti lapsen terveyteen ja kehitykseen liittyvissä asioissa”*

Vanhemmat kokivat tarvitsevansa tukea **neuvolasta** erityisesti *”perheen arkielämän sujuvuuteen liittyvissä asioissa ja vertaistuen sekä palveluiden hankinnan tuesta.”*

Ensitieto ja -tuki monikkolasten vanhemmuuteen valmistautumisessa

Kiintymyssuhteen tukemisen ja vanhemmuuden pystyvyyden tunteen tukena - myös monikkoperheen vanhemmilla tulisi olisi tilaa nauttia raskauden tilasta ja haaveilla riskitietoisuuden lisäksi myös hieman ”epärealistisesti” tulevasta vauva-ajasta.

Vauvojen ja tulevan arjen pohtiminen saattaa myös lujittaa sekä vanhemmuutta että vanhemman ja tulevien lasten välisiä suhteita.

(Lähde: Riikka Korja 2010)

Meille tulee vauvat -ensitietokirja (ilm. lokakuussa 2010)

**Monikkolapsia odottaville vanhemmille jaettava
ilmainen ensitietokirjanen** (myös sähköinen versio)

Aloitteen tekijänä Suomen Monikkoperheet ry

Kirjoittajatyön koordinointi ja oppaan painatus THL:sta

Toimitustyöstä vastaa dos. Tuovi Hakulinen-Viitanen (THL) yhdessä toimituskunnan kanssa, jossa asiantuntijat Väestöliitosta, Suomen Monikkoperheet ry:sta, Ensi- ja turvakotien liitto ry:sta

Meille tulee vauvat -oppaan sisältö:

Monikkouden yleisyys (biologia, altistavat tekijät)

Odotus ja raskaus (fyysinen eteneminen, ravinto, liikunta, monikkovanhemmuuteen valmistautuminen)

Synnytys

Arki vauvojen kanssa (varusteet, erityislapset, perushoito, logistiikka, sisarusuhteet, yksilöllisyyden tukeminen)

Monikkolasten kehitys kahden vuoden ikäiseksi

Monikkoperheen palvelut (lapsiperheen palvelut, perhe-etuudet)

Vertaiset monikkoperheen tukena

Vertaistuellalla on suuri merkitys sujuvasta monikkoarjesta haaveilemisessa, koska moni asia raskaudessa, synnytyksessä; koko monikkoarjessa toimii toisin kuin ”yksösraskaudessa”

Vertaiset antavat mallin arjen pulmatilanteiden ratkaisemisesta, suhteuttavat vanhemmuuden standardia monikkoarjen haasteisiin

* Monikkoperhevalmennus

* Alueelliset monikkoperheyhdistykset, jossa vauvatapaamisia ja muita tapahtumia

Suomen Monikkoperheet ry

Vuonna 1995 perustettu järjestö, joka toimii alueellisten monikkoperheyhdistysten valtakunnallisena kattojärjestönä.

Päärahoittaja on Raha-automaattiyhdistys.

Järjestö tuottaa ja tarjoaa tietoa perheille, jotka odottavat monikoita tai ovat jo saaneet monikot.

Järjestöllä on 16 paikallisyhdistystä, jotka tarjoavat perheille vertaistuellista paikallistoimintaa.

Lisätietoja

www.suomenmonikkoperheet.fi

Suomen monikkoperheet ry

Toiminnanjohtaja Ulla Kumpula

toiminnanjohtaja@suomenmonikkoperheet.fi

HYVÄ ALKU-hanke

Projektipäällikkö (v. 2009) Aune Karhumäki

projektipaallikko@suomenmonikkoperheet.fi

